2024/1365

17.5.2024

EUROOPAN PARLAMENTTI

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

EUROOPAN KOMISSIO

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston, Euroopan komission, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan keskuspankin, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja Euroopan alueiden komitean välinen sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklassa tarkoitettujen toimielinten ja neuvoa-antavien elinten jäsenten eettisiä normeja käsittelevän toimielinten välisen elimen perustamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI,

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,

EUROOPAN KOMISSIO,

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN,

EUROOPAN KESKUSPANKKI,

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN,

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA JA

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

katsovat seuraavaa:

(1) Etiikka, lahjomattomuus ja avoimuus ovat olennaisen tärkeitä, jotta unionin kansalaisten luottamus unionin toimielinten poliittiseen, lainsäädännölliseen ja hallinnolliseen työhön voidaan säilyttää. Unionin toimijat pyrkivät edistämään lähentymistä näihin arvoihin perustuvan yhteisen kulttuurin pohjalta perussopimusten mukaisesti.

(2) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklassa tarkoitettujen unionin toimielinten ja unionin neuvoa-antavien elinten jäsenillä on erityinen vastuu noudattaa ja ilmentää perussopimuksissa vahvistettuja eettisiä periaatteita ja velvoitteita sekä kunkin toimielimen ja neuvoa-antavan elimen niistä antamia sääntöjä.

(3) On tärkeää, että unionin toimielimillä ja neuvoa-antavilla elimillä on selkeät ja avoimet säännöt ja että ne soveltavat näitä sääntöjä. Niillä olisi myös oltava jäsentensä lahjomattomuutta ja riippumattomuutta koskevista vähimmäisnormeista muodostuva yhteinen kehys ja mekanismit, joilla varmistetaan jäseniin sovellettavien eettisten sääntöjen noudattaminen.

(4) Tämän sopimuksen tarkoituksena on luoda institutionaalinen kehys osapuolten jäsenten eettisiä normeja koskevalle yhteistyölle ja perustaa eettisiä normeja käsittelevä toimielinten välinen elin, jäljempänä ”elin”. Myös Euroopan investointipankista voi sen pyynnöstä tulla tämän sopimuksen osapuoli sen tultua voimaan.

(5) Oikeuslaitoksen riippumattomuuden takaamiseksi Euroopan unionin tuomioistuimen tehtävä tämän sopimuksen yhteydessä olisi rajattava tarkkailijan rooliin. Tämä rooli mahdollistaisi sen, että tuomioistuin hyötyisi elimen yhteisistä vähimmäisnormeista pohtiessaan omia eettisiä sääntöjään.

(6) Elimen tehtävänä olisi oltava yhteisten vähimmäisnormien laatiminen osapuolten jäsenten toimintaa varten rajatulla määrällä aloja tämän sopimuksen mukaisesti, jäljempänä ”yhteiset vähimmäisnormit”, näkemysten vaihto toimielimen tai neuvoa-antavan elimen tekemästä itsearvioinnista, joka koskee sen sisäisten sääntöjen yhdenmukaistamista yhteisten vähimmäisnormien kanssa, ja toimielinten välisen yhteistyön edistäminen tällä alalla. Elimen olisi myös osaltaan lisättävä tietoisuutta eettisen toimintatavan merkityksestä ja yhteisistä vähimmäisnormeista. Riippumattomat asiantuntijat voivat tätä varten osallistua elimen toimiin.

(7) Unionin elimet, toimistot ja virastot, jotka eivät ole tämän sopimuksen osapuolia, voivat halutessaan soveltaa vapaaehtoisesti kaikkia elimen nyt ja tulevaisuudessa laatimia yhteisiä vähimmäisnormeja sääntöihin, joita sovelletaan niiden henkilöstön ulkopuolisiin henkilöihin, jotka hoitavat samankaltaista tehtävää kuin tämän sopimuksen osapuolten jäsenet.

(8) Itsearviointeihin liittyvää näkemystenvaihtoa olisi sovellettava osapuolten lisäksi myös muihin unionin elimiin, toimistoihin ja virastoihin, jotka vapaaehtoisesti päättävät soveltaa kaikkia yhteisiä vähimmäisnormeja. Kunkin niistä olisi tämän vuoksi nimettävä edustaja näkemystenvaihtoa varten.

(9) Tätä sopimusta sovellettaessa olisi otettava kaikilta osin huomioon sopimuksen kunkin osapuolen ja sen jäsenten erityispiirteet ja erityisasema.

(10) Mikään tässä sopimuksessa ei saisi estää sopimuksen osapuolta asettamasta jäsenilleen tiukempia eettisiä vaatimuksia erityisesti, kun otetaan huomioon tämän sopimuksen osapuolen tai sen jäsenten toimeksiantoon ja tehtäviin liittyvä erityinen riski.

(11) Mikään tässä sopimuksessa ei missään tapauksessa saisi olla perusteena niiden eettisten normien heikentämiseen, joita tämän sopimuksen osapuoli jo soveltaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

(12) Euroopan unionin toimielimet ja neuvoa-antavat elimet käyttävät sidonnaisuuksia koskevia ilmoituksia ja muita vakiomuotoisia kirjallisia ilmoituksia. Kullakin tämän sopimuksen osapuolella olisi oltava mahdollisuus kuulla riippumattomia asiantuntijoita tai esittää niille kysymyksiä, jos kyseinen osapuoli pitää sitä erityisen merkityksellisenä joko tapauksissa, jotka edellyttävät erityistä harkintaa, tai eettistä normia laadittaessa tai päivitettäessä. Tätä varten riippumattomien asiantuntijoiden olisi toimitettava elimelle vuosittain kertomus, jossa esitetään kootussa ja anonymisoidussa muodossa yhteenveto tämän sopimuksen osapuolten järjestämistä kuulemisista ja esittämistä kysymyksistä sekä niiden jatkotoimista. Tällaisia kuulemisia ja kysymyksiä ei kuitenkaan pitäisi käyttää perussopimuksissa määrätyissä menettelyissä, joilla tämän sopimuksen osapuolen jäsenet nimitetään tai valitaan perussopimuksissa vahvistettujen kriteerien mukaisesti.

(13) Elimen toiminta ei saisi vaikuttaa minkään osapuolen toimivaltaan sellaisenakuin se on määrättynä perussopimuksissa eikä niiden sisäisen toimintansa organisointia koskevaan toimivaltaan tai perussopimusten mukaiseen keskinäiseen valvontaan. Se ei myöskään saisi vaikuttaa muiden elinten, kuten Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) ja Euroopan oikeusasiamiehen, toimivaltaan.

(14) Kunkin tämän sopimuksen osapuolen olisi pyrittävä varmistamaan sukupuolten tasapuolinen edustus nimittäessään edustajiaan ja varaedustajiaan elimeen. Elimen muodostavat sen jäsenet (edustajat ja varaedustajat) ja puheenjohtaja, ja sekä elimen kokoonpanossa että riippumattomien asiantuntijoiden nimittämisessä olisi pyrittävä sukupuolten tasapuoliseen edustukseen ja maantieteelliseen monimuotoisuuteen.

(15) Hoitaessaan tämän sopimuksen mukaisia tehtäviään elimen ja riippumattomien asiantuntijoiden olisi otettava huomioon eri tehtävät, joita unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja hoitaa perussopimusten nojalla.

(16) Tämän sopimuksen osapuolten olisi aina tehtävä keskenään vilpitöntä yhteistyötä pannessaan tätä sopimusta täytäntöön.

(17) Toimielinten ja neuvoa-antavien elinten henkilöstöön sovelletaan neuvoston asetuksessa (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 ([1]) vahvistettujen, Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja unionin muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen mukaisia eettisiä sääntöjä sekä Euroopan keskuspankin henkilöstön palvelussuhteen ehtoja ja henkilöstösääntöjä. Tämän sopimuksen osapuolten olisi jaettava parhaita käytäntöjä henkilöstösääntöjen täytäntöönpanoa käsittelevillä foorumeilla ja, siltä osin kuin ne ovat merkityksellisiä, hyödynnettävä yhteisiä vähimmäisnormeja, kun ne tarkistavat henkilöstösääntöjen soveltamista koskevia sisäisiä sääntöjään.

([1]) EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj.

(18) Osapuolet allekirjoittavat tämän sopimuksen sen jälkeen, kun ne ovat saattaneet päätökseen tätä varten tarvittavat sisäiset menettelynsä,

SOPIVAT SEURAAVAA:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Euroopan parlamentti, Euroopan unionin neuvosto, Euroopan komissio, Euroopan unionin tuomioistuin, Euroopan keskuspankki, Euroopan tilintarkastustuomioistuin, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ja Euroopan alueiden komitea, jäljempänä ”osapuolet”, perustavat tällä sopimuksella institutionaalisen työkehyksen eettisiä normeja koskevaa yhteistyötä varten perustamalla eettisiä normeja käsittelevän toimielinten välisen elimen, jäljempänä ”elin”, osapuolten jäsenille.

Tässä sopimuksessa määritetään elimen kehys ja toimintaperiaatteet.

2. Euroopan unionin tuomioistuimen tehtävä tämän sopimuksen yhteydessä rajataan tarkkailijan rooliin. Se osallistuu tarkkailijana elimen kokouksiin osallistumatta päätöksentekoprosessiin ja saa elimen jäsenten saataville asetetut tiedot siltä osin kuin nämä kokoukset ja tiedot liittyvät 8 artiklan soveltamiseen.

3. Elimen tämän sopimuksen mukaisesti laatimissa osapuolten jäsenten toimintaa koskevissa vähimmäisnormeissa, jäljempänä ”yhteiset vähimmäisnormit”, otetaan huomioon osapuolten jäsenten asema, eivätkä nämä vähimmäisnormit saa olla ristiriidassa sen toimeksiannon kanssa, joka näillä on Euroopan unionissa.

4. Kun on kyse niistä osapuolten jäsenistä, jotka hoitavat toimeksiantoaan Euroopan unionissa kansallisen, alueellisen tai paikallisen toimeksiannon tai muun erityisten kansallisten sääntöjen mukaisen tehtävän tai toimen perusteella tai niiden lisäksi, yhteiset vähimmäisnormit ovat merkityksellisiä ainoastaan Euroopan unionin toimeksiannon hoitamisen kannalta.

5. Euroopan investointipankista voi pyynnöstään tulla tämän sopimuksen osapuoli. Sen osallistuminen elimen toimintaan alkaa siitä päivästä, jona se nimeää edustajan elimeen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Kaikkiin yhteisiin vähimmäisnormeihin, jotka elin on laatinut ennen Euroopan investointipankin tosiasiallista osallistumista, sovelletaan 23 artiklan 2 kohtaa.

2 artikla

Osapuolten jäsenten määritelmä

1. Tässä sopimuksessa ”osapuolten jäsenillä” tarkoitetaan seuraavia:

a) Euroopan parlamentin jäsenet;

b) unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, myös hänen hoitaessaan tehtäväänsä ulkoasiainneuvoston puheenjohtajana;

c) Euroopan komission jäsenet;

d) Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenet sekä Euroopan keskuspankin neuvoston ja valvontaelimen jäsenet heidän hoitaessaan tehtäviään;

e) Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsenet;

f) Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsenet Euroopan unionin toimeksiannon hoitamisen yhteydessä;

g) Euroopan alueiden komitean jäsenet ja varajäsenet, lukuun ottamatta paikallisen tai alueellisen toimeksiannon hoitamista.

2. Mikäli Euroopan investointipankista tulee 1 artiklan 5 kohdan mukaisesti osapuoli, 1 kohdassa tarkoitettuun määritelmään sisällytetään Euroopan investointipankin hallituksen ja Euroopan investointipankin hallintoneuvoston jäsenet heidän hoitaessaan tehtäviään.

3 artikla

Elin

1. Kutakin osapuolta edustaa elimessä yksi jäsen, jäljempänä ”elimen jäsen”. Tätä varten kukin osapuoli nimeää edustajan sekä varaedustajan, joka toimii elimen jäsenenä edustajan ollessa poissa tai estynyt. Edustajat ja varaedustajat nimitetään kahden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulopäivästä. Kunkin osapuolen on pyrittävä varmistamaan sukupuolten tasapuolinen edustus nimittäessään edustajansa ja varaedustajansa.

2. Osapuolten edustajien on periaatteessa oltava varapuheenjohtajan tai vastaavan tasoisia.

3. Kullakin osapuolella on täysi harkintavalta vaihtaa tai nimittää uudelleen edustajansa tai varaedustajansa, mutta niiden on kuitenkin aina pyrittävä varmistamaan edustajien ja varaedustajien tasapuolinen sukupuolijakauma. Edustajan tai varaedustajan toimikausi päättyy joka tapauksessa automaattisesti, kun kyseinen edustaja tai varaedustaja ei enää ole edustamansa osapuolen palveluksessa.

4. Elin tekee ratkaisunsa yhteisymmärryksessä, jollei 14 artiklan nojalla hyväksyttävässä työjärjestyksessä nimenomaisesti määrätä toisin menettelyllisten ja hallinnollisten kysymysten suhteen.

4 artikla

Elimen puheenjohtaja

1. Kunkin osapuolen edustaja toimii elimen puheenjohtajana vuorotellen yhden vuoden ajan, ellei osapuoli päätä luopua puheenjohtajuutta koskevasta oikeudestaan. Osapuolten puheenjohtajuusvuorojen määräytymisessä noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklan 1 kohdassa olevan luettelon mukaista toimielinten järjestystä. Kun kyseinen luettelo on käytetty loppuun, vuoro siirtyy kahdelle Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulle neuvoa-antavalle elimelle. Sen jälkeen puheenjohtajuus siirtyy Euroopan investointipankille, jos siitä tulee osapuoli tämän sopimuksen 1 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

2. Puheenjohtaja järjestää elimen työskentelyn, huolehtii siitä, että asianmukaiset organisatoriset ja menettelylliset toimenpiteet toteutetaan, ja saattaa kaikki tarvittavat tiedot ja asiakirjat elimen jäsenten tietoon.

5 artikla

Riippumattomat asiantuntijat

1. Elintä avustaa viisi riippumatonta asiantuntijaa, jotka osallistuvat tarkkailijoina kaikkiin elimen kokouksiin ja neuvovat elimen jäseniä kaikissa elimen toimeksiantoon liittyvissä eettisissä kysymyksissä, jäljempänä ”riippumattomat asiantuntijat”. Riippumattomat asiantuntijat nimeävät keskuudestaan puheenjohtajan. Asiantuntijoiden on noudatettava tiukimpia eettisiä normeja, jotka vastaavat vähintään yhteisiä vähimmäisnormeja.

2. Riippumattomat asiantuntijat nimitetään pätevyytensä, kokemuksensa, riippumattomuutensa ja ammattitaitonsa perusteella. Heillä on oltava moitteeton ammattitausta sekä kokemusta johtotehtävistä eurooppalaisissa, kansallisissa tai kansainvälisissä organisaatioissa. Heidät valitaan osapuolen ehdotuksesta ja osapuolten yhteisymmärryksessä tekemällä päätöksellä menettelyssä, jossa etsitään läpinäkyvillä keinoilla parhaita käytettävissä olevia henkilöitä, joista osapuolet voivat päästä yhteisymmärrykseen. Elin päättää menettelyn yksityiskohdista.

3. Riippumattomien asiantuntijoiden on ilmoitettava elimelle kaikista eturistiriidoista, jotka saattavat heikentää heidän riippumattomuuttaan tai puolueettomuuttaan. Tällaisissa tapauksissa elin päättää, onko tarpeen toteuttaa toimenpiteitä ja jos on, mitkä ovat asianmukaiset toimenpiteet.

4. Osapuolten on riippumattomia asiantuntijoita nimittäessään pyrittävä varmistamaan sukupuolten tasapuolinen edustus ja maantieteellinen monimuotoisuus.

5. Riippumattomien asiantuntijoiden toimikausi on kolme vuotta, ja se voidaan uusia kerran. Jos riippumaton asiantuntija lopettaa tehtävässään ennen kolmen vuoden toimikauden päättymistä tai jos osapuolet päättävät yhteisymmärryksessä peruuttaa riippumattoman asiantuntijan nimityksen, osapuolet nimeävät yhteisymmärryksessä uuden riippumattoman asiantuntijan kolmeksi vuodeksi.

6. Riippumattomat asiantuntijat saavat yksinomaan hallinnollisista syistä komissiolta erityisneuvonantajan aseman, ja heidät liitetään hallinnollisesti komissioon. Heille korvataan matka- ja majoituskustannukset, joita heille aiheutuu tehtäviensä hoitamisesta. Heille maksetaan työpäivää kohden päiväraha, joka lasketaan palkkaluokkaan AD 12 kuuluvan unionin virkamiehen palkan perusteella.

6 artikla

Elimen toimeksianto

1. Elin edistää osapuolten yhteistä etiikan ja avoimuuden kulttuuria erityisesti laatimalla yhteiset vähimmäisnormit ja osallistumalla asiaa koskevien parhaiden käytäntöjen vaihtoon.

2. Elimen tehtävänä on

a) laatia osapuolten jäsenten toimintaa koskevat yhteiset vähimmäisnormit 8 artiklassa tarkoitetuilla aloilla;

b) päivittää yhteisiä vähimmäisnormeja 9 artiklan mukaisesti;

c) vaihtaa 10 artiklan mukaisesti näkemyksiä kunkin osapuolen tai vapaaehtoisesti osallistuvan unionin elimen, toimiston tai viraston tekemästä itsearvioinnista, joka koskee sen sisäisten sääntöjen yhdenmukaistamista yhteisten vähimmäisnormien kanssa;

d) tarjota osapuolille abstrakti tulkinta yhteisistä vähimmäisnormeista;

e) edistää osapuolten välistä yhteistyötä yhteistä etua koskevissa kysymyksissä, jotka liittyvät niiden jäseniä koskeviin sisäisiin käytännesääntöihin, ja yhteydenpitoa muiden sellaisten eurooppalaisten, kansallisten tai kansainvälisten organisaatioiden kanssa, joiden työllä on merkitystä yhteisten vähimmäisnormien laatimisen kannalta;

f) antaa vuosikertomus 18 artiklan mukaisesti.

3. Elimen toiminta ei saa vaikuttaa osapuolten toimivaltaan eikä niiden sisäisen toimintansa järjestämistä koskevaan valtaan. Erityisesti elin ei ole toimivaltainen siltä osin kuin on kyse osapuolen sisäisten sääntöjen soveltamisesta yksittäistapauksiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 7 artiklan soveltamista.

7 artikla

Osapuolten suorittama riippumattomien asiantuntijoiden kuuleminen

1. Jos osapuoli katsoo sen olevan erityisen merkityksellistä joko tapauksissa, jotka edellyttävät erityistä harkintaa, tai eettisen normin laatimiseksi tai päivittämiseksi, osapuoli voi kuulla riippumattomia asiantuntijoita ja esittää niille kysymyksiä siitä, ovatko sen omien jäsenten sidonnaisuusilmoitukset tai muut vakiomuotoiset kirjalliset ilmoitukset tai tällaisten ilmoitusten osat tai luonnokset yhdenmukaisia elimen laatimien ja osapuolen sisäisissä säännöissään huomioon ottamien yhteisten vähimmäisnormien kanssa. Ennen kuin yhteisistä vähimmäisnormeista on päästy sopimukseen, tällaiset kysymykset voidaan siirtää riippumattomien asiantuntijoiden käsiteltäviksi muiden osapuoleen sovellettavien asiaankuuluvien normien perusteella.

2. Osapuolen päätös riippumattomien asiantuntijoiden kuulemisesta ja näille esitettävistä kysymyksistä tehdään osapuolen omien sääntöjen mukaisesti.

3. Riippumattomat asiantuntijat antavat osapuolelle luottamuksellisen ja ei-sitovan kirjallisen lausunnon vastauksena kuulemiseen tai kysymyksiin. Lausunto on annettava osapuolen kanssa sovitun kohtuullisen ajan kuluessa. Jos riippumattomien asiantuntijoiden lausuntoa ei hyväksytä yksimielisesti, siihen sisällytetään kaikki eriävät mielipiteet. Riippumattomien asiantuntijoiden keskustelut ovat luottamuksellisia.

4. Jotta elimen arvioon yhteisten vähimmäisnormien laatimisen tai päivittämisen tarpeellisuudesta saadaan tietoja, riippumattomat asiantuntijat laativat anonymisoidun kootun vuotuisen selvityksen osapuolten kuulemisista ja kysymyksistä sekä niiden jatkotoimista, jotta elimelle voidaan tarvittaessa suositella yhteisten vähimmäisnormien laatimista tai päivittämistä.

5. Tämä artikla ei rajoita 6 artiklan mukaista elimen toimeksiantoa.

8 artikla

Yhteisten vähimmäisnormien laatiminen

1. Yhteiset vähimmäisnormit laaditaan 1 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti osapuolten jäsenten oikeuksia ja velvollisuuksia noudattaen, sillä ne johtuvat perussopimuksista ja muista kyseisiin jäseniin sovellettavista säännöistä. Yhteiset vähimmäisnormit eivät vaikuta perussopimuksissa vahvistettuun keskinäiseen valvontaan.

2. Yhteisten vähimmäisnormien on liityttävä seuraaviin aihealueisiin:

a) taloudelliset ja muut edut, jotka osapuolten jäsenten on ilmoitettava;

b) osapuolten jäsenten ulkoinen toiminta heidän toimikautensa aikana;

c) sellaisten lahjojen, vieraanvaraisuuden ja matkojen vastaanottaminen, joita kolmannet osapuolet tarjoavat osapuolten jäsenille heidän toimikautensa aikana;

d) osapuolten jäsenille myönnettyjen palkintojen, kunniamerkkien ja huomionosoitusten vastaanottaminen heidän toimikautensa aikana;

e) osapuolten jäsenten toiminta heidän toimikautensa päätyttyä;

f) ehdollisuutta koskevat toimenpiteet ja täydentävät avoimuustoimenpiteet pakollisesta avoimuusrekisteristä 20 päivänä toukokuuta 2021 tehdyssä Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välisessä sopimuksessa ([2]) tarkoitetussa merkityksessä ja laajuudessa, erityisesti siltä osin kuin on kyse osapuolten jäsenten ja kyseisen sopimuksen 2 artiklan a alakohdassa määriteltyjen edunvalvojien tapaamisista.

3. Elin myös laatii yhteiset vähimmäisnormit seuraavien osalta:

a) yleiset menettelyt, jotka osapuolet ovat ottaneet käyttöön varmistaakseen sisäisten eettisten sääntöjensä noudattamisen ja seuratakseen niiden noudattamista erityisesti silloin, kun on kyse esimerkiksi säännöllisistä tiedotustoimista, eettisistä kysymyksistä vastaavien sisäisten elinten kokoonpanosta ja tehtävistä, raportointimekanismeista asianomaiselle osapuolelle, jos epäillään eettisten sääntöjen rikkomista – mukaan luettuina raportointi osapuolten jäseniin liittyvästä väitetystä häirinnästä sekä raportoinnin jatkotoimet ja raportoineiden henkilöiden suojelu vastatoimilta – sekä menettelyistä, joilla pannaan vireille tai määrätään aiheellisia toimenpiteitä rikkomistapauksissa;

b) 2 kohdassa tarkoitetuilla aloilla kerättävien tietojen julkaisuvaatimukset.

4. Elin voi laatia uusia yhteisiä vähimmäisnormeja myös muilla kuin 2 ja 3 kohdassa luetelluilla aloilla.

5. Elin sopii yhteisistä vähimmäisnormeista kuuden kuukauden kuluessa sekä jäsentensä nimittämisestä 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti että riippumattomien asiantuntijoiden nimittämisestä 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun päätös uusien yhteisten vähimmäisnormien laatimisesta 4 kohdan mukaisesti on tehty.

6. Yhteiset vähimmäisnormit laaditaan kirjallisesti ja annetaan tiedoksi kaikille osapuolille ottaen asianmukaisesti huomioon kunkin osapuolen riippumattomuus. Yhteiset vähimmäisnormit julkaistaan elimen verkkosivustolla.

9 artikla

Yhteisten vähimmäisnormien päivittäminen

1. Elin arvioi yhteisten vähimmäisnormien päivittämisen tarpeellisuuden, jos yksi tai useampi elimen jäsen katsoo, että uudelleentarkastelu on tarpeen.

2. Uudelleentarkastelua voidaan pitää tarpeellisena erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tapahtuneen kehityksen, kansainvälisten organisaatioiden uusien tai muutettujen eettisten normien, uuden teknisen kehityksen tai toistuvien ongelmien aiheuttaman yhteisten vähimmäisnormien selventämistarpeen vuoksi.

3. Yhteisten vähimmäisnormien päivittämiseen sovelletaan 8 artiklan 5 ja 6 kohtaa.

([2]) EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1.

10 artikla

Näkemystenvaihto osapuolten itsearvioinneista

1. Kukin osapuoli tekee kirjallisen itsearvioinnin sisäisistä säännöistään ja niiden yhdenmukaisuudesta yhteisten vähimmäisnormien ja niiden mahdollisten päivitysten kanssa.

2. Kunkin osapuolen on saatettava itsearviointi päätökseen neljän kuukauden kuluessa siitä, kun osapuolille on ilmoitettu yhteisistä vähimmäisnormeista.

3. Asianomaisen osapuolen edustaja esittelee itsearvioinnin elimen kokouksessa.

4. Riippumattomien asiantuntijoiden on laadittava kirjallinen lausunto kustakin itsearvioinnista kahden kuukauden kuluessa kyseisestä elimen kokouksesta. Jos riippumattomien asiantuntijoiden lausuntoa ei hyväksytä yksimielisesti, siihen sisällytetään kaikki eriävät mielipiteet. Riippumattomien asiantuntijoiden keskustelut ovat luottamuksellisia.

5. Elin järjestää kahden kuukauden kuluessa 4 kohdassa tarkoitetun kirjallisen lausunnon vastaanottamisesta itsearviointiin ja kirjalliseen lausuntoon perustuvan näkemystenvaihdon.

6. Elimen sihteeristö laatii raportin, jossa esitetään yhteenveto 5 kohdassa tarkoitetusta näkemystenvaihdosta ja joka sisältää johtopäätökset. Elin voi muuttaa raporttia ennen sen hyväksymistä. Se hyväksyy raportin 5 kohdassa tarkoitetun kahden kuukauden jakson kuluessa. Riippumattomien asiantuntijoiden kirjallinen lausunto on osa raporttia.

7. Kunkin osapuolen on tarkasteltava sisäisiä sääntöjään uudelleen ja aiheelliseksi katsoessaan saatettava ne ajan tasalle viimeistään neljän kuukauden kuluttua siitä, kun elin on hyväksynyt raportin.

8. Itsearviointi ja raportti on julkaistava elimen verkkosivustolla.

11 artikla

Hyvien käytäntöjen vaihto

1. Elin järjestää vuosittainen vähintään yhden kokouksen, jossa käsitellään etiikkaan liittyviä yhteistä etua koskevia kysymyksiä ja vaihdetaan parhaita käytäntöjä osapuolten välillä.

2. Elin voi kutsua kokoukseen edustajia mistä tahansa julkisista kansallisista, eurooppalaisista tai kansainvälisistä organisaatioista, joiden työn katsotaan olevan merkityksellistä normien asettamisen kannalta.

12 artikla

Elimen kokoukset

1. Puheenjohtaja kutsuu koolle elimen kokoukset, joihin myös riippumattomat asiantuntijat osallistuvat.

2. Edellä olevien 8–11 artiklan soveltamiseksi koolle kutsuttujen kokousten lisäksi puheenjohtaja voi omasta aloitteestaan tai minkä tahansa osapuolen pyynnöstä kutsua kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta koolle lisäkokouksia, joissa käsitellään yhteistä etua koskevia asioita.

13 artikla

Elimen jäsenten eturistiriidat

1. Elimen jäsenten on vältettävä tilanteita, jotka voisivat heikentää heidän riippumattomuuttaan tai puolueettomuuttaan heidän hoitaessaan tehtäviään elimessä.

2. Elimen jäsenten on viipymättä ilmoitettava puheenjohtajalle kaikista tilanteista, jotka heikentävät heidän riippumattomuuttaan tai puolueettomuuttaan heidän hoitaessaan tehtäviään elimessä. Tällaisessa tilanteessa osapuoli korvaa jäsenen tämän varajäsenellä niin pitkäksi aikaa kuin elimen jäsen on estynyt osallistumasta elimen työskentelyyn. Jos tällainen tilanne koskee myös varajäsentä, asianomaisen osapuolen on nimettävä väliaikainen varajäsen tilanteen keston ajaksi. Jos tilanne koskee puheenjohtajaa, hänen tilallaan toimii väliaikaisesti elimen jäsen, joka kyseisenä ajankohtana edustaa puheenjohtajana 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun vuorottelun mukaisesti seuraavaksi toimivaa osapuolta.

14 artikla

Työjärjestys

Elin vahvistaa oman työjärjestyksensä, joka on julkinen, ja muuttaa sitä tarpeen mukaan.

15 artikla

Kustannusten korvaaminen

Kaikista kustannuksista, joita elimen jäsenelle aiheutuu tämän tehtävistä elimessä, vastaa se osapuoli, jota hän edustaa.

16 artikla

Elimen sihteeristö

1. Elimellä on käytössään sihteeristö. Sihteeristö on elimen toimintaa hallinnoimaan perustettu yhteinen toimintarakenne. Se koostuu virkamiehistä, jotka vastaavat kunkin osapuolen jäseniin ja henkilöstöön sovellettavista eettisistä säännöistä.

2. Sihteeristö toimii virallisesti komission yhteydessä, ja sen toimintaa koordinoi virkamies, joka vastaa elimen puheenjohtajana toimivan osapuolen jäseniä koskevista eettisistä säännöistä, tai virkamies, jonka elimen puheenjohtajana toimiva osapuoli on nimenomaisesti nimennyt tähän tarkoitukseen, jäljempänä ”koordinaattori”. Koordinaattori edustaa sihteeristöä ja valvoo sen päivittäistä työtä osapuolten yhteisen edun mukaisesti.

3. Sihteeristö

a) raportoi elimelle, valmistelee sen kokoukset, antaa operatiivista apua sen tehtävissä ja laatii 10 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun raportin;

b) laatii 18 artiklassa tarkoitetun vuosikertomuksen luonnoksen;

c) ohjaa kaiken elimen saapuvan ja lähtevän kirjeenvaihdon puheenjohtajalleen ja osapuolelle, jota kirjeenvaihto koskee.

d) toteuttaa muita tämän sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon edellyttämiä toimia, mukaan lukien riippumattomien asiantuntijoiden avustaminen tässä sopimuksessa tarkoitetuissa tehtävissä.

17 artikla

Resurssit

1. Osapuolet osoittavat pääsihteeriensä tai vastaavien virkojen haltijoiden välisellä yhteisymmärryspöytäkirjalla, josta sovitaan kolmen kuukauden kuluessa elimen jäsenten nimittämisestä, käyttöön tarvittavat henkilö- ja hallintoresurssit sekä tekniset ja taloudelliset resurssit, mukaan lukien riittävä henkilöstö sihteeristöön, jotta voidaan varmistaa tämän sopimuksen tehokas täytäntöönpano.

2. Osapuolet jakavat elimen sihteeristöön ja riippumattomiin asiantuntijoihin liittyvät kustannukset suhteessa niiden hallintomäärärahojen kokoon. Ne maksavat komissiolle taloudellisen korvauksen kunkin varainhoitovuoden alussa. Kaikista kustannuksista, joita aiheutuu 7 artiklan mukaisesta kuulemisesta, vastaa kuulemisen käynnistävä osapuoli. Tämän kohdan täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohdat, mukaan lukien mekanismi, jolla otetaan huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen tarkkailijan asema vähentämällä sen rahoitusosuutta 50 prosenttia, vahvistetaan 1 kohdassa tarkoitetussa yhteisymmärryspöytäkirjassa. Kyseistä yhteisymmärryspöytäkirjaa tarkastellaan uudelleen vuosittain tai aikaisemmin, jos osapuoli katsoo sen tarpeelliseksi, ja sitä muutetaan tarvittaessa.

3. Kaikki elimen pyynnöt, jotka edellyttävät poikkeuksellisia hallinnollisia lisämenoja, osoitetaan osapuolille, jotka tarkastelevat ja hyväksyvät elimen talousarviopyynnöt vuosittain omien sisäisten sääntöjensä mukaisesti.

18 artikla

Vuosikertomus

1. Elin hyväksyy edeltävän vuoden toimintaansa koskevan vuosikertomuksen 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa kokouksessa käydyn keskustelun jälkeen.

2. Vuosikertomus julkaistaan elimen verkkosivustolla.

19 artikla

Verkkosivusto

1. Elin pitää yllä verkkosivustoa, jossa sen toimintaan liittyvät tiedot ovat julkisesti saatavilla.

2. Verkkosivustolla on oltava erityisesti seuraavat tiedot:

a) elimen kokoonpano, kokousaikataulu ja kokousten esityslistat;

b) yhteiset vähimmäisnormit;

c) 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut itsearvioinnit ja 10 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut raportit;

d) yhteisten vähimmäisnormien kattamilla aloilla sovellettavat kaikkien osapuolten kaikki säännöt

3. Verkkosivusto sisältää myös 2 kohdassa tarkoitetut tiedot unionin elimistä, toimistoista ja virastoista, jotka ovat vapaaehtoisesti mukana 20 artiklan mukaisesti.

20 artikla

Unionin muiden elinten, toimistojen ja virastojen kuin osapuolten vapaaehtoinen osallistuminen

1. Unionin elimet, toimistot ja virastot, jotka eivät ole tämän osapuolia, voivat ilmoittaa elimelle haluavansa soveltaa vapaaehtoisesti kaikkia elimen nyt ja tulevaisuudessa laatimia yhteisiä vähimmäisnormeja sääntöihin, joita sovelletaan niiden henkilöstön ulkopuolisiin henkilöihin, jotka hoitavat samankaltaista tehtävää kuin osapuolten jäsenet.

2. Elin pyytää asianomaista unionin elintä, toimistoa tai virastoa tekemään kirjallisen itsearvioinnin sisäisistä säännöistään ja niiden yhdenmukaisuudesta yhteisten vähimmäisnormien kanssa sekä nimeämään edustajan, joka osallistuu näkemystenvaihtoon elimen jäsenten kanssa. Edellä olevia 10 artiklan 3–8 kohtaa ja 15 artiklaa sovelletaan vastaavasti.

3. Tämän artiklan 2 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin, kun elin laatii uusia tai päivittää olemassa olevia yhteisiä vähimmäisnormeja.

4. Unionin elimet, toimistot tai virastot, jotka tekevät elimelle 1 kohdan mukaisen ilmoituksen, osallistuvat elimen rahoitukseen. Yksityiskohdat esitetään 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa yhteisymmärryspöytäkirjassa.

21 artikla

Uudelleentarkastelu

Osapuolet tarkastelevat tätä sopimusta uudelleen kolmen vuoden välein tai elimen suosituksesta parantaakseen ja tehostaakseen tämän sopimuksen toimintaa ja tarvittaessa elimen toimeksiantoa ja hallintoa sekä riippumattomien asiantuntijoiden tehtäviä.

22 artikla

Siirtymä- ja muut järjestelyt

1. Edellä olevan 5 artiklan 2 kohdan kolmannessa virkkeessä tarkoitetusta menettelystä poiketen riippumattomat asiantuntijat nimitetään elimen perustamisvuonna täydeksi toimikaudeksi osapuolten eettisistä kysymyksistä vastaavien sisäisten elinten nykyisten tai entisten jäsenten keskuudesta lukuun ottamatta osapuolten palveluksessa olevia jäseniä. Riippumattomat asiantuntijat nimitetään viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta. Jotta riippumattomien asiantuntijoiden toimikauden uusiminen voidaan porrastaa, viidestä riippumattomasta asiantuntijasta valitaan arpomalla kolme, joiden ensimmäinen toimikausi rajoitetaan kahteen vuoteen.

2. Edellä 1 kohdassa sekä 3 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja määräaikoja voidaan jatkaa objektiivisesti perustelluista syistä, erityisesti jos kyseiset määräajat sijoittuvat jaksoon, jonka aikana osapuoli on vasta perustettu.

23 artikla

Loppumääräykset

1. Tämä sopimus sitoo osapuolia.

2. Osapuolet sopivat ottavansa elimen laatimat yhteiset vähimmäisnormit huomioon sisäisissä säännöissään sisäistä organisaatiota koskevien valtuuksiensa perusteella tekemillään päätöksillä ja toteuttavansa asianmukaiset toimenpiteet tämän sopimuksen täytäntöönpanon varmistamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 artiklan 2 kohdan soveltamista.

3. Tämä sopimus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 15 päivänä toukokuuta 2024.

Euroopan parlamentin puolesta

The President

Roberta METSOLA

Euroopan unionin neuvoston puolesta

Ambassador,
Permanent Representative
of the Kingdom of Belgium to the EU
Presidency-in-office

Willem van de VOORDE

Euroopan komission puolesta

on behalf of the President

The Vice-President

Věra JOUROVÁ

Euroopan unionin tuomioistuimen puolesta

The President

Koen LENAERTS

Euroopan keskuspankin puolesta

The President

Christine LAGARDE

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen puolesta

The President

Tony MURPHY

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean puolesta

The President

Oliver RÖPKE

Euroopan alueiden komitean puolesta

The Vice-President

Luca MENESINI